

KÄLLOR OCH LITTERATUR

OTRYCKTA

ÖSTERÅKERS KOMMUN

Byggnadsinventeringar från tiden 1984 - 97 (äldre byggnadsinventeringar användes till de tidigare rapporterna 1982 och 1985).

Kulturlandskapsinventeringar av Österåkers kommun av Eva Carlsson 1989.

Stadsarkitektkontorets arkiv.

Bildarkiv och hembygds litteratur från hembygdsföreningarna i Åkersberga och Ljusterö.

Husarö, Några anteckningar om öns historia av Åke Öhman.

Muntlig information om fornlämningar från Kerstin Öjner, Österåker.

STOCKHOLM

Stockholms läns museum:

Fornlämningsregistret för Österåkers kommun reviderat 1978-80.

Ekonomiska kartor över Österåker.

Länsstyrelsen lantmäterienheten:

Äldre lantmäterikartor.

Nordiska museet, Topografiska arkivet:

Äldre fotografier.

UPPSALA

Ortnamnsarkivet:

Utdrag ur jordeböckerna för Åkers skeppslag, socknarna Österåker, Roslags-Kulla, Ljusterö och Östra Ryds socken i Danderyds skeppslag.

GÄVLE

Lantmäteriverket, Forskningsarkivet

Äldre lantmäterikartor: Ingmarsö 1630/40 [A1:14], Ingmarsö 1847 [A56-12:1], Husby 1688 [A12:45-6], Husby 1856 [A129-22:4].

TRYCKTA

Almqvist, Johan Axel: Frälsegodsens i Sverige under storhetstiden. Stockholms och Uppsala län. Del 1, Stockholm 1931

Andorf, Göran: Resandets revolutioner, i Fataburen 1978, Nordiska museets och Skansens årsbok

Angelin, Erik: Hantverkare och fabriker inom Svensk Tobakshantering 1686-1915, Stockholm 1950

Appelgren, Katarina: Kvisslingby. Riksantikvarieämbetet UV Stockholm, rapport 1992:52

A:son-Palmqvist, Lena: En handelsmansgård på Ljusterö, Nordiska Museet. Meddelanden från kulturhistoriska undersökningen nr 104/1980

Bagge, Axel: En nyupptäckt keramikboplats i Roslagen. Fornvännen 1947, häfte 1

- Berg, Kerstin G:son:** Redare i Roslagen. Segelfartygsrederier och deras verksamhet i gamla Vätö socken, Nordiska museets Handlingar 100, 1984
- Bergström, Inger:** Rydboholm – ett riksintresse för kulturmiljövården, Uppsats vid Konstvetenskapliga institutionen Stockholms universitet 1993
- Bergström, Inger:** Österåker – från sockencentrum till stationssamhälle, Uppsats vid Konstvetenskapliga institutionen Stockholms universitet 1994
- Bergström, Inger & Gebrezghi, Jonathan:** Tunaborgen. En medeltida borg i Österåkers kommun 1996
- Bonnier, Ann Catherine:** Kyrkorna berättar, Upplands kyrkor 1250-1350, 1987
- Bruno, William:** Tegelindustrier i Mälardalen 1825-1950. Med särskild hänsyn till Stockholm som marknad, 1954
- Brunstedt, Solveig:** En stormansgård vid Prästfjärden. Riksantikvarieämbetet UV Stockholm, rapport 1996:131
- Burell, Mats:** Värmdö skeppslag vid 1500-talets mitt. Uppsats för 60 poäng VT 1981. Historiska institutionen
- Collins Tom:** Byggnadstradition i Stockholms skärgård, 1978
- Dahlbäck, Göran:** Tuna – biskopens borg och gård. Föreningen Vaxholms fästnings musei vänner, Meddelande X. 1973
- Dahlbäck, Göran:** Uppsala domkyrkas godsinnahav med särskild hänsyn till perioden 1344 - 1527. Studier till Det Medeltida Sverige 2. 1977
- Eliasson, Britta:** Mellersta skärgårdens natur- och kulturvården enligt 3 kap. NRL, Stockholms Läns Länsstyrelsens Rapport nr U:16, 1996
- Eklund, Hans:** Roslagens skutor, Från fiskeskär till Stockholms vedkajer. Stockholm 1989
- Erixon, Sigurd:** Stockholms sumpfiskare och fiskköpare. Tidningen Folkiv Nordiska museet, 1945
- Hatz, et al :** A hoard from Näs, Österåker, Uppland, found in 1704. Särtryck ur Commentationes de nummis saeculorum IX-XI in Suecia repertis, II. Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademiens Handlingar Antikvariska serien 19
- Hedenstierna, Bertil:** Stockholms skärgård. Kulturgeografiska undersökningar i Värmdö gamla skeppslag, 1949
- Hedenstierna, Bertil:** Skärgårdsöar och fiskekobbar. Del 1. Norra skärgården genom tiderna, 1989
- Hellström, Magnus & Wickman, Björn:** Ljusterö – En studie i bebyggelseetablering och näringsstruktur i ett skärgårdsområde. Uppsats i påbyggnadskurs i arkeologi, ht 1989
- Jansson, E. Alfred:** Ljusterö under gångna tider, 1960
- Jansson, E. Alfred:** Vira bruk, vår äldsta och förnämligaste vapensmedja, i blad för bergshanteringens vänner 1943, häfte 1
- Jansson, Bengt:** Åkers skeppslag. Utdrag ur opublicerad licentiatavhandling. Det medeltida Sverige (DMS)
- Jarneberg, Eric:** Roslagsbanan och bygden 1885-1985, 1985
- Ljunggren, Hans red:** Helgade hus, Väckelserörelsens byggnader i Stockholms län 1858-1995, 1995
- Johansson, Ingemar:** Storstockholms bebyggelsehistoria, 1987
- Jonsson, Anne-Beate:** En stenåldersboplats i Roslagen. Tor 1957
- Långhundraleden, en seglats i tid och rum.** 1993
- Klingspor, Carl Arvid och Schlegel Bernhard:** Uplands herregårdar, 1881
- Källman, Rolf:** Skärgårdsbygd. Kulturhistoriska miljöer i Värmdö kommun, Stockholms läns museum, 1987
- Larsson, Mats G:** Kung Eriks nyordning? Spår efter samhällsorganisation i vikingatidens Uppland. Kärnhuset i Riksäpplet. Upplands fornminnesförening och hembygdsförbunds årsbok Uppland 1993
- Lengstrand, Rolf:** Ingmarsö. Historia och historier från en ö som inte vill dö, 1980
- Lijssing, P M:** Vägar, krogar, gästgivargårdar och posthemman i Roslagen, i Hundare och Skeppslag 1940
- Litteratur om Österåker och Vaxholm.** En bibliografi, 1994
- Ljunggren, Hans:** Himmelska lador och jordiska tempel. Missionshus och församlingar anslutna till Svenska missionsförbundet i skärgårdskommunerna från Södertörn till Roslagen. 1985
- Lundberg, Birger:** Territoriell indelning och skatt i Uppland under medeltiden. Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademiens Handlingar. Historiska serien 18. 1972
- Loggert, Henning:** Gå-cykla i Österåker. Kulturstigar häfte 1-3,

- Österåkers hembygds- och fornminnesförening 1985, 1991, 1995
- Lööf, Evert: Margretelund – En stormansgård i Österåker, Österåkers hembygds- och fornminnesförening, 1984
- Lööf, Evert: Österåker från forntid till nutid, Österåkers hembygds- och fornminnesförening, Hembygdsskrift Nr 3, 1977
- Lööf, Evert: Österåker, Industrier i gamla Österåker, Österåkers hembygds- och fornminnesförening, Hembygdsskrift Nr 2, 1982
- Mitt Österåker, Fjorton berättelser från 1930-talet, Åkersberga 1989
- Nordström, Alf: Kring Trälhavet. 4000 år i Vaxholm. Skrifter utgivna av Vaxholms kulturnämnd. 1. 1980
- Nordström, Alf: Roslag, 1990
- Nordström, Alf: Vira klingsmedja och liebruk, Stiftelsen Stockholms läns museum i samarbete med Wira bruk, 1985
- Nordström, Alf: Vägvisare till kulturen i Stockholms län, 1977
- Olsson, Lars-Erik: Tegelbruk i Sverige. En branschinventering, Riksantikvarieämbetet, 1987
- Quist, Axel: En bok om Värmdö skeppslag, Stockholm 1949, Faksimilupplaga 1983
- Rådstöm, Anne Marie: Dramatik kring Wira Bruk, i Svenska turistföreningens årsbok 1994 Roslagen.
- Selling, Gösta: Säterier och gamla gårdar i Stockholmstrakten, 1977
- Stahre, Nils Gustaf: Ortnamn i Stockholms skärgård, 1986
- Strid, Jan Paul: Kulturlandskapets språkliga dimension. Ortnamnen. Riksantikvarieämbetet. 1993
- Svensk hembygd, Uppsala och Stockholms län, Örebro 1937
- Svenska kvarnar, red. Jacob Winnberg, Hälsingborg, 1940
- Sveriges Kyrkor, Uppland, Åkers skeppslag av Vennberg, Erik och Bohrn, Erik. 1950
- Telander, Kajsa red: Hummelmora på 30-talet, byaliv på Ljusterö. 1995
- Tham, Wilhelm: Beskrivning över Stockholms län, Stockholm 1850, 1978
- Upplands kyrkor, Ljusterö kyrka av Kilström, Bengt Ingmar, del 11, 1972
- Upplands kyrkor, Roslags-Kulla kyrka av Kilström, Bengt Ingmar, del 11, 1978
- Upplands kyrkor, Östra Ryds kyrka av Norén, Hjordvard et al. del 13, 1978
- Upptäck Österåker. Utflyktsmål. 1989
- Vinberg, Ann & Wahl, Hannu-Matti: Isättra – en tidigmedeltida bosättning i Skärgårdsstad. Riksantikvarieämbetet UV Stockholm, rapport 1996:75
- Virgin, Karin: Sjökrögar och sjögästgiverier i Stockholms skärgård, mellan Arholma och Landsort under perioden ca 1650-1850, uppsats i påbyggnadskurs vid Arkeologiska institutionen Stockholms universitet HT 1992
- Vägvisare över Österåker med adresskarta över Åkersberga. (Turistkarta utgiven av Österåkers kommun)
- Wisén, Eva: Myntfynd från Uppland. Sveriges mynthistoria, Landskapsinventeringen 4. Kungliga myntkabinettet. Stockholm 1984
- Åkerberg, Carl: Ljusterö. Om bygd och folk från stenålder till nutid, 1965, Faksimilutgåva 1989
- Åkerberg, Carl: Ljusteröbilder, Ljusterö hembygdsförening, Stockholm 1979
- Åkerlund, Agneta: Human Responses to Shore Displacement. Living by the Sea in Eastern Middle Sweden during the Stone Age. Riksantikvarieämbetet Arkeologiska undersökningar skrifter nr 16. Studier från UV Stockholm. Stockholm 1996
- Äpplarö, Äpplarö byalag 1973
- Äijä, Karin: Skärgårdsstad. Riksantikvarieämbetet UV Stockholm, rapport 1994:35
- Öhman, Åke: Gamla segelleder genom Österåkers skärgård. Artikel i tidningen Båtskärgård nr 2, 1992
- Österskär 1904-1929 och Österskärs villaägareförening 1909-1929, Österskär 1929
- Översiktsplan för Österåkers kommun 1993

REGISTER ÖVER ORTER I ÖSTERÅKERS KOMMUN

- Alunda** [Svinninge 1:143] 102
Asphagen 31, 119
Aspudden [Brudnäs 1:25] 157
Balders Hage 162
Bammarboda 80
Berga 26, 28-29, 89, 91, 92
Bergaskolan 127
Betelkapellet [Bolby 1:95] 68, 179
Betsö 74
Björkbacken [Mälby 1:12] 61, 151
Björkby 26, 28-29, 34, 78, 97, 98
Björkkullen [Dragboda 1:7] 162
Bo 26, 28-29, 30, 38, 139
Boda 68, 78, 147
Boda 1:25 147
Bolby 26, 28-29, 32, 33, 69, 70, 72, 75, 174, 175-176
Bolby 1:95 68, 179
Brevik 63
Brottö, Brottby 69, 72, 86, 188
Brudnäs [Brudnäs 1:28] 157
Brudnäs 1:25 157
Buregård 1:1 146
Danebo barnkoloni 164
Deglinge 26, 28-29
Dragboda 1:141 164
Dragboda 1:7 162
Dyvik 26, 28-29, 52, 53, 60, 84, 89, 145
Edö 69, 72, 73, 84
Egypten 105
Ekgården 166, 167
Finnhamn 189
Franzéns udde 175, 176
Fredsborg "Falkes" 106-107
Fågelnäs 99
Gallboda 25
Gillmyra 26, 28-29, 123-124
Gottsundaborgen 27, 28-29, 30, 77, 108
Grundvik 52, 53, 72, 84
Gröndal 99
Gröndalsholm 99
Gärdsvik 26, 28-29, 72, 75, 84, 86, 160-164
Gärdsvik 2:9 163
Hacksta 26, 28-29, 86, 93
Hagby 26, 28-29
Hagbystugorna [Hagby 1:1, 2:1] 109
Herrhaga [Buregård 1:1] 146
Hjälmsättra 55, 61, 140
Hjälmsättra 1:6 55, 140
Hummelmora 52, 53, 180-181
Husarö 36, 68, 69, 73, 81, 82, 84, 170, 182-189
Husby 26, 28-29, 32, 38, 40, 42-50, 77, 104-105
Hägnaden [Dragboda 1:141] 164
Härsbacka 87, 88
Hästede 52, 53, 54, 87, 165, 167
Hästede kvarn 165
Högtorp 20
Ingmarsö 42-50, 68, 69, 70, 72, 73, 82, 84, 170, 182-189
Ingmarsö 1:29 187
Ingmarsö 1:77 187
Ingmarsö 2:5 187
Ingmarsö 3:22 187, 189
Ingmarsö, f d handelsbod [Ingmarsö 2:5] 187
Ingmarsö, Gammelstugan, [Ingmarsö 1:21] 64, 184, 186, 189
Ingmarsö, Norrgården 45, 184, 185, 186, 187, 189
Ingmarsö, Södergården [Ingmarsö 3:94] 186
Ingmarsö, Södergården på Ingmarsö 47
Ingmarsö, Söderholm [Ingmarsö 2:7] 186
Ingmarsö, Västergården 47, 64
Inneby 26, 28-29, 86
Isättra 26, 28-29, 87, 88
Jan Ersgården [Boda 1:25] 147
Johannelund 50, 105
Johannesberg [Svinninge 1:241] 102
Josefineberg [Ingmarsö 1:29] 187
Karlhäll 98
Katrineberg 117
Klockarhagen 31, 119
Knaborg 27, 28-29, 30, 33, 38, 138
Konjaksberg 117
Kulla 26, 28-29, 33, 97
Kvisslingby 21, 23, 26, 28-29, 55, 78, 123-124
Kvisslingby 1:1 124
Kyrkligt centrum 127
Kyrkogårdsön 158-159
Kårboda 72, 84
Laggarsvik 173-174
Lappdal 18, 19, 20, 23
Lervik 26, 87
Lilla Säby [Säby 6:2] 114
Lillström 72
Linanäs 83, 84, 173
Ljungbacken 120
Ljungsboda 89
Ljusterö 21, 23, 25, 26, 28-29, 30, 32, 33, 34, 42, 55, 68, 69, 70, 72, 73, 74, 75, 78, 84, 86, 87, 92, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 178
Ljusterö hembygdsmuseum 161
Ljusterö kyrka 67, 68, 161, 162, 164
Långhundraleden 30, 31, 32, 37, 38, 39, 40, 65, 77, 80, 82, 105, 108, 111, 115, 119
Länsmansvägen 92, 127
Mahognyvillan 61, 150, 151
Malva- och Vallmovägen 128
Margretelund 52, 53, 54, 74, 84, 85, 87, 89, 90, 91, 93, 136-137, 144
Marum [Marum 1:7] 52, 60, 72, 84, 85, 177-178
Mellangården [Ösby] 63, 172
Mellansjö 160-164, 165
Mellansjö 1:2 161
Mjölkö 84
Mjölmarström 87
Montaget 129
Mora gård [Mora 1:1] 142-144
Mälby 1:12 151
Mälby, Roslags-Kulla sn 26, 28-29, 52,

- 53, 55, 56, 57, 58, 60, 67, 85, 87, 148-152, 153
Mörtsunda 26, 28-29, 69, 78, 89, 171
Nolvik 163
Nolvik 1:5 163, 164
Normandie 117
Norrängen 99
Norrö tingshus [Norrö 1:82] 79, 114
Nykvarn 84, 86, 87
Näs 26, 28-29, 32, 40, 52, 60
Näsörn [Ingmarsö 1:77] 187
Olivehäll [Svinninge 1:13] 102
Ormgården 26, 28-29
Rosenkälla 78, 79
Roslagens Pärla [Västra Lagnö 1:1] 166-167
Roslags-Kulla 18, 21, 23, 28-29, 36, 39, 52, 53, 55, 60, 64, 68, 78, 92, 148-152
Roslags-Kulla kyrka 67, 78, 148-152
Ruggsättra 78
Runö 26, 28-29, 40, 77, 87, 89, 90, 105
Rydbo 89
Rydboholm 26, 28-29, 39, 52, 55, 66, 83, 86, 89, 96, 97, 98, 99
Röllingby 26, 28-29, 93
Sandbacken [Nolvik 1:5] 163, 164
Saturnusvägen 131
Siarö 72, 84, 158-159
Sillinge 33, 86
Singö 26, 28-29
Sjökarby 26, 27, 28-29, 31, 123-124, 125
Skafttholma 99
Skeppsdal 52, 54, 79, 84
Skolvägen 93
Skånsta 26, 28-29, 93
Skåvsjöholm 52, 53, 100-101
Skärgårdsstad 18, 23, 24, 25
Smattran [Hjälmsättra 1:6] 55, 140
Smedby 26, 27, 28-29, 31, 38, 45, 51, 52, 55, 60, 85, 86, 89, 90, 93, 119, 137
Smedby [Smedby 9:2] 121-122
Solberga 26, 28-29
Stava 26, 28-29, 52, 60, 64, 78, 110-111
Stavs äng 156
Stenhagen 89, 120
Stensvik 72, 84
Stora Jolpan 189
Stora Stava [Stora Stava 4:3] 52, 53, 110-111
Stora Säby [Säby 1:4] 52, 53, 112-113
Storström 72
Storängsvägen 126
Sundvik 163
Svinninge 1:13 102
Svinninge 1:14 102
Svinninge 1:143 102
Svinninge 1:241 102
Svinninge 25, 26, 28-29, 40, 68, 78, 82, 87, 88, 90, 102-103
Säby 2:20 68, 114
Säby 6:2 114
Säby missionshus [Säby 2:20] 68, 114
Säby, Österåkers sn 26, 28-29, 52, 60, 112-113
Säby, Östra Ryds sn 26, 28-29, 97
Södralund 99
Söra 26, 28-29, 33, 93
Taborg 30, 38, 52, 138, 139
Tolvmansgården [Mellansjö 1:2] 161
Tranvik 86
Tråsättra 26, 28-29, 93
Tuna 38, 39, 40, 41, 51, 52, 54, 82, 84, 85, 87, 89, 90
Tuna borgruin [Tuna 3:1] 132-133
Tuna gård [Tuna 4:46-47, 4:137] 132-133
Täljö 26, 28-29, 52, 60, 77, 89, 107,
Ubby 77, 99
Ullna 26, 27, 28-29, 32, 33, 89
Upp-Eke 99
Wasatornet 55, 96, 99
Wira 18, 23
Wira bruk 53, 55, 56-59, 79, 81, 85, 152, 153-155
Väsby, Ljusterö sn 28-29, 52, 53, 55, 69, 72, 172
Väsby, Roslags-Kulla sn 26, 28-29, 52, 53, 148, 149
Väsbygravfältet 14, 119, 152
Väsbystrand 173
Västanberg 63, 142-144
Västra Banvägen 130
Västra Flyglarna 137
Västra Lagnö 52, 53, 54, 72, 83, 84, 166-167, 170
Västra Lagnö 1:1 166-167
Vättersö 52, 53, 72
Yttersberg 87
Åby 26, 28-29, 123-124
Åker 26, 28-29, 31, 33, 65
Åker, båtsmanstorp [Kvisslingby 1:1] 124
Åkers kanal 81, 82, 86, 89, 115-117
Åkersberga 15, 38, 42, 78, 87, 88, 89-93, 111, 117, 126, 127, 130, 131
Åkersbro 77, 78, 81, 82, 111, 115, 117, 120
Åkerstorp 26, 28-29, 55, 78, 89, 115-117, 119, 121
Åsättra, Ljusterö sn 64, 72, 150-164
Åsättra, Österåkers sn 55, 89, 141
Älgö 84
Äpplarö 69, 73, 83
Ättarö 28-29
Örsö 69, 72, 73
Ösby mellangård, Ljusterö sn 63, 172
Ösby, Ljusterö sn 26, 28-29, 63, 69, 72, 172
Östanå 26, 28-29, 38, 51, 52, 55, 58, 60, 61, 67, 78, 83, 85, 97, 148-152
Österskär 82, 83, 84, 88, 90, 91, 93, 131, 132, 134-135
Österskärs station 135
Österåkers kyrka 66, 67, 89, 114, 118-120
Östra Lagnö 72, 81, 84, 167, 168-170
Östra Ryd 23, 26, 27, 28-29, 34, 35, 52, 53, 55, 65, 91, 92, 97, 98, 99
Östra Ryds kyrka 66, 67, 77, 78, 98, 99
Översättra 20